

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Boni Et Perfecti Regiminis

Binet, Étienne

Mainz, 1675

Cap. VII. Cur Deus quandoque permittat, quod bonus Abbat habeat malos Religiosos, malus verò bonos, Quæst. S. Bernardi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50077)

CAPUT SEPTIMUM.

*Proponitur quaestio S. Bernardi, cur
Deus quandoque permittat, quod
bonus Abbas habeat malos religio-
sos, malus verò bonos.*

Mellifluus Abbas Bernardus idea bo-
norum Superiorum, proposuit
hanc quaestionem Epistolâ septuagesimâ
tertîâ, & septuagesima quartâ cuidam Ab-
bati juveni, qui valde torquebatur ob
quosdam Monachos refractarios, & qui
difficulter regi poterant. Hic juvenis Su-
perior sic discurrebat: si quilibet satisfac-
ret suæ obligationi, nullam haberem diffi-
cultatem regendi; & sic discurrendo puta-
bat se aliquid solidi proferre, cum tamen
re ipsa hic discursus arundineus, & stolidus
sit. Homo stramineus posset agere Ge-
neralem Ordinis, regere quinquaginta
mille Religiosos, si quilibet satisfaceret
suæ obligationi; nam ad hoc non exigi-
tur Spiritus, virtus, prudentia, nec aliud,
quàm oculi, ut videant omnia fieri bene,
cum subditi absque auxilio, absque sti-
mulo, ex seipsis sua faciant; & cur ergo

E s

DEUS

DEUS permittit tot perversos subijci Abbati tam sancto, sicut S. Bernardo permittit subesse illum proditorem Secretarium Nicolaum nomine, qui famâ illum divinum Abbatem exuere conabatur? Me hercle hæc quæstio huic discursui omninò similis est? Et cur aurum nascitur inter venena, unio inter undas, & spumas; rosa in roseto toto hirsuto, & consito fatalibus spinis? Et cur sol ipse, ut loquuntur Poëtæ, rotatur inter monstra constellationum, ursos, leones, dracones, vipersas? Sic discurrens, ita ratiocinatur; cur Deus dedit Adamo Cain, & Abel; Abrahamo Isaac, & Ismael; Isaaco Jacob & Esau; Joseph, ejusque sceleratos fratres Jacob. Salomonem, & Absalom Davidi; S. Petrum, & Judam Christo Jesu; S. Michaëlem, & Luciferum ipsi Deo Patri? Quid quæso Deus in hac dispositione prætendit?

Primò, sæpè evenit in hoc casu, id quod evenit cæco nato. Apostoli Christum interrogarunt: Magister, dic amabo, qua culpâ cæcitas huic misero obvenit? an propriâ, vel parentum? Christus respondit; nec propriâ, nec parentum, sed illam cæcità-

cæcitatem ei immiffam, ut Deus glorificetur, ejusque fuperna & absoluta potestas omnibus manifefitetur. Profectò non rarò evenit, quod homines innocenter dimittent, unus alteri noceat, vel ex antipathia naturali, vel ex innocua diverfitate regularum, & indiciorum; vel ex exili capacitate intellectus humani, qui res non intuetur, nifi inverfo, & medio modo, & sæpe absq; culpâ corâ deo errat, quamvis ab omnibus hominibus damnetur culpæ, & peccati.

Nullum est dubium, quin homines exequi judicii condemnassent illos duos Angelos Danielis, S. Petrum, vel S. Paulum, S. Augustinum, vel S. Hieronymum, S. Chryfostomum, vel S. Epiphanium tanto tempore, & tam obstinatè disputantes; cum tamen coram Deo fuerint Sancti, & magni Sancti. Et sane DEUS suâ divinâ providentiâ gubernat mundum per jugem, & immortalem pugnam quatuor elementorum, quæ pace non fruuntur, nisi per dulce bellum, quod continuò gerunt. Oceanus non conservatur nisi per fluxum, & refluxum, & atrox prælium, quod undæ, quæ inces-

fanter illud infestant, ei movent; nam si mare semper esset pacatum, non amplius esset mare; & si inter elementa conflaretur pax, natura desineret esse natura, & omnia inverterentur. Quærere ergo, cur Deus hoc modo operetur, est magna temeritas. Susplicere è contra ea, quæ facit, & ea adorare ut meliora, perfectiora, est vera sapientia.

Et revera ad hoc propositum mirè servit dictum S. Augustini & S. Francisci: *Boni sine malis boni esse non possunt*; ita ut deficientibus malis boni esse nequeant, adeoque malis boni commisceri debeant.

Verum S. Bernardus malos adeo necesarios esse inquit, ut si in aliqua æde non degeret aliquis Monachus inquietus, dissolutus, talis ob magnum bonum, quod ex hoc perverso oritur, dum sapienter regitur, quæri, & monetâ aureâ solvi debeat.

Dum mare est pacatum, dum ventus directè vela tumefacit, noctua vices experti Naucleri agere, & clavum moderari potest. Verum si minimus ventus adversus flare incipiat, navigantes in discrimen vitæ adducuntur. Dum omnes venti,

venti, omnia elementa, omnes undæ sævi-
unt, & invicem sese infestant, & exagitant,
videmus, & admiramur dexteritatem
præclari naucleri, cujus excellentia nun-
quam luculentiùs cernitur, quàm dum
omnia invertuntur, & omnis spes præ-
cisa est.

Ad quid ergo conducit dissolutus Mo-
nachus in Conventu sanctorum Religio-
forum? Servit velut lima Aurifabro, ut
scoriæ & recrementa avellantur, & re-
scindantur. Servit velut malleus, vel tri-
bulum, quo præmitur, tunditur Adamas,
ut nitidus fiat, & sine quo esset deformis,
inconditus, nullius æstimationis. Di-
cere volo perversum mirè conducere
ad purificationem proborum. Si omnia
facias perverse, nec tamen contente-
tur, id optimum est: nam id evenit,
ut discas esse pacatus, & in Deo satis-
facias, nec ullum alium, quàm ipsum
spectes. Quod si quò magis ei bene-
facis, eò magis ferociat, & tibi excan-
descat, eò melius est. Si ei omnia in-
dulgeres, si omnia ejus facta tibi grata fo-
rent, tu capereris amore hujus vanæ satis-

factionis, eam mulceret, & vanè tibi complaceres, quod omnibus satisfacere possis, & toti mundo gratus sis. Et ita forsan perderes virtutes, meritum, & ex omnibus tuis laboribus nil aliud meteres, quàm pauxillum venti, qui te amore proprio, & vana præsumptione replet.

Præterea Deus te docere, & excitare vult, ut habeas virtutes solidas, quæ nil aliud, quàm ipsum spectent. Dum Filii Israël per desertum proficiscebantur ad terram promissionis, DEUS contra eos suscitavit Gebusæos, qui, ut inquit sacer Textus, eorum oculis debebant esse festuca, lateribus lanceæ, ne declinarent à via, nec à recto tramite discederent, sed vel ex amore, aut vi absque ullo diverticulo, aut auscultatione quorumcunque novorum rectà versus Judæam traherentur.

Homo pervicacis, petulantis frontis, qui jugiter bombylat, murmurat, qui sæpe torvis oculis te intuetur, Deo disponente tibi servit, ut amorosè adigaris, ut recto tramite ad eum tendas, omnes tuas intentiones ad eum dirigas, in ejus gaudio tuum
gaudi-

gaudium tantum quæras, absque eo quod ab eo vel ad minimum ad creaturas deflectas.

Quod si hominibus acceptus esses, forte nec Deo gratus foret, nec Deus te amaret. Ejus bonitas, quæ te cordialiter amat, tua merita dirigit, nec minimum patitur ex iis amitti.

Tu non habes perspectum stratagema ejus divini amoris. An unquam vidisti quosdam fontes crySTALLINOS, qui profluent ex gula leonis, rostro Aquilæ, faucibus Draconis, vel Satyri, cornibus Luciferi, quem S. Michaël pedibus conculcat? Illi qui ex eo bibunt, non horrent illa foetida animalia, quæ eos evomunt, sed potius admirantur artem Artificis, & adorant bonitatem naturæ, & misericordiam Dei, quæ aquas tam limpidas, tam sapidas propinant. Imaginemini vobis Deum per illa ora putrida stillare aquas crySTALLINAS puriorum, & illustriorum virtutum. Hoc medio tuam humilitatem efficit veram tuam patientiam invincibilem, tuam charitatem a deo sublimem, ut beneficiat illi, qui mel tuorum beneficiorum convertet

vertet

vertet in fel amarissimarum offensusarum, & ingratitude; dulcedinem tuæ benignitatis in absynthium, quod jugi amore te cruciabit, convertet. Ast enim, an desineris esse flos ex timore, ne aranea ex eo fugat venenum: aut abjiceres tuam bonitatem ex metu, ne aliqui ea abufuri sint?

Porrò adhuc aliud tibi dico, nempe quod nunquam sis futurus bonus Superior, nisi aliqua adversitas tibi obveniat; cum verum sit, uti & verissimum est, quod *optimus Superior sit perpetuus crucifixus*, & vita boni Superioris sit jugiter pendere affixum cruci. Boni Superiores, inquit S. Bernardus, dum nulli malum inferunt, pro cruce dant flores virtutum, & sanctissimarum operationum. Soli perversi te exagitant, te crucifigunt, & verum ac Apostolicum Superiorem te efficiunt: *Boni portant te* (inquit idem S. Bernardus Epist. 74.) *tu malos portas*. An mireris, quod Abbatibus munere fungens debeas terere hanc plateam? Quamvis esses Apostolus, eandem

dem calcare deberes. Dum S. Joannes, & Jacobus primas sedes ad dexteram, & sinistram Christi prætenderent, Christus iis respondit : an possitis epotare calicem, quem ego epotaturus sum? Quin immò replicarunt, eumque & quidem generosè exhauerunt. Et quid inde evenit? Primò cum sinistra sit malum omen, uterque fuit collocatus ad dexteram sui Magistri, immò unus ad dexteram, alter in ejus sinu, vel ut melius dicam uterque cordi Jesu invisceratus fuit. Quid ergo sit esse bonum Abbatem? Bibere calicem Christi. Boni non propinant aliud, quam ambrosiam, nectar, lac, vinum præstantissimum millenarum egregiarum virtutum. Si tua domus exhiberet Paradisum terrestrem, te ipsum inebriares: Verùm discolus, & malignus calici infundit vinum mixtum felle, & amarissimâ myrrha, per quod evades in superiorem illustrem, & virum secundum cor Dei. Si Davidis regimini nullus alius superfuisset, quàm Salomon, nec medietas virtutum, & inter has magis illustres nunquã comparuisset, nec virtutes suâ venustate, ac perfectione mundum rapuissent. Per

Abse-

Absolonem innotuit Davidem verè fuisse Davidem, & hominem secundum cor Dei. Non oves eum crearunt ~~ut~~ Pastorem, & Regem Judææ, sed ursi dilaniati, leones discerpti, Gigas prostratus, Saul tanta magnanimitate superatus, Dæmon ejus invictâ patientiâ fugatus, & victus. Hi fuerunt duodecim leones, per quos adscendet ad solium regale, non secus ac Salomon per tot ascendit ad thronum eburneum. Per eandem viam subigit in sublimissimum apicem perfectionis, & regiminis Apostolici.

Verùm enim verò, à capite reordiamur, & quæramus, cur Deus sæpe bonis Abbatibus subjiciat perversos subditos, & discolis Abbatibus subditos probos? S. Bernardus, S. Thomas, S. Bonaventura varias assignant causas, quas subjicio.

I. Prima est, quamvis boni Religiosi sint gratiores; attamen discoli sunt utiliores. Boni suas tantùm spectant virtutes, te laudant, te prædicant, adeoq; ut inquit Spiritus S. cum illi, qui nos laudant, nosq; exaltant usq; ad tertiũ cœlũ, ac si effemus beati; nos deprimunt, alliciunt ad vanam complacentiam,

tiam, nostros defectus offuscant, & pallio
charitatis involvunt, nobis nocent. Disco-
li è contra nobis profunt; cum enim no-
stros defectus aperiant, nobisque illos
objiciant, & ostendant quales simus, nos
abdunt sub cinere humilitatis, & ignem
veræ virtutis in nobis melius conser-
vant, quod quidem amarum est ori, sed
cordi dulcissimum. Nunquam homo, in-
quit Plutarchus, potest esse verè virtuo-
sus, nisi habeat bonum amicum, & bonum
inimicum.

II. JESUS CHRISTUS dixit: Quamvis o-
mnia feceritis; attamen ingenuè fateami-
ni, vos omnino servos inutiles esse.
Quandoquidem homo sæpe in suis bo-
nis intentionibus valde labitur, & ad
radios suarum prælustrium, & bonarum
operationum vacillat; nec aliud in iis
cernit, quàm lucem, & bonitatem, adeoq;
difficulter adigi potest, ut candidè con-
fiteatur, se esse servum inutilem, &
nullius frugis; Quid facit bonitas Chri-
sti? disponit, ut hæc, & similia ab ali-
quo propalentur, & ita suaviter cogit,
ut

ut agnoscat suam debilitatem, & impotentiam, quod oppidò necessarium est, & maximè utile. Is qui fixè intuetur Solem, oculos adeo habet refertos luce, ut quidquid intueatur, non videatur sibi aliud videre, quàm soles. Impinge ei alapam; caput eius valido ictu saluta, & absque dubio non videbit amplius soles, sed cogetur deprimere caput, & videre suos pedes valdè sordidos, & luculentos. Quamdiu aliquis fixè intuetur sua bona opera, suas bonas intentiones, nil aliud videt, quàm certum splendorem, hoc oblectatur, videtur habere solem in capite, & quidquid agit, à se bene peragi. Quod si aliquis suâ pravâ linguâ eum valde percutiat, sentit ictum, caput deprimat, agnoscit suam impotentiam, & cogitur repetere illam antiquam sententiam: *In omni homine magna est mixtura, & virtutum, & vitiorum.* Quamvis aliquis sit Angelus: attamen quandoq; debet agnoscere: quod sit homo, & consequenter quod debeat esse subiectus multis defectibus, quos agnoscit, & multò pluribus, quos non agnoscit. Viden' ad quid conducant mala lingua.

III. Imperium insensibiliter placet,
ubi-

nilque regimine naturali est dulcius. Non nemo in principio sese sinit trahi, reptari ad Prælaturam, sed sensim eam incipit appetere, & natura, quæ antea opprimebatur sub jugo mortificationis, resumit suos spiritus, & adeo intumescit, ut major vis debeat adhiberi, ut Prælaturam relinquat, quàm adhibita fuerit, ut eam assumeret. Ille est perfectus, qui libentius, vel ad minus eadè promptitudine & gustu dimittit Prælaturã, quàm eam assumpserit. Ut Deus homini tale desiderium instillet, cum videat illud à natura nunquam produci, permittit, ut aliquis veniat transversim, & ex obliquo, & tot spinas, tot ærumnas in hac via seminet, ut vel ex amore, aut coactione desideret ab ea liberari, liberationem enixissimè postulet, & dum fit voti compos respiret, & in Paradiso sese degerere putet. Et hanc magnam utilitatem adfert perversa lingua.

IV. Fercula quidem delicata nutriunt, sed malos humores augent, & sanguinem corrumpunt; ita ut sanguis sanus sensim putrescat. Lingua mala, inquit Plutarchus, est velut bona sanguisuga, quæ omnem san-

san-

sanguinem corruptum ex fugit, ita ut bonus facilius purificetur, & homo perfecti sanitati restituatur. Nemo tanta virtute est præditus, ut à natura non subjugetur alicui defectui, & in eo aliquis sanguis corruptus non generetur. Ille Spiritus inquietus, & malignus, qui cruciat illum miserum, & innocuum Superiorem, illa lingua viperina, illa acuta novacula, quæ omnia perforat, est sanguifuga, quæ permittente Deo mordet, & maximum commodum adfert. Operari bene est delictiosum, regium. & haud multum difficile. Semper supportare, pati, inducit languorem. Operari bene, sufferre malum, & in hoc esse generosum, & obfirmatum, inquit S. Bernardus, est viri Apostolici. Mala itaque lingua est alterum, quod exigitur ad fabricandum tuum Apostolatium, & sine ea non fies unquam Apostolus; nam iis non fuit dictum: *In charitate vestra, aut beneficentia vestra, sed in patientia vestra possidebitis animas vestras.* Quod si hæc sint leges Evangelii, cur eas non conaris sequi, & praticare?

V. Bonus Religiosus opera facit Angelica, ideoque laudatur & nuncupatur Angelus Paradisi. Et forsan evenire potest, quod hoc sensibilibiter credat, & opera in fumum vanitatis abeant. Deus itaque permittit, & disponit, ut aliquod caput leve, dissolutum, indiscretum aliquo verbo mordaci eum pungat, cor transfigat, per quod ad se redeat, & recordetur se esse hominem. Alexandrum Magnum palpabant, eumque Deum proclamabant. Porro dum quadam vice sagittâ dirè fauciatum videret ubertim ex vulnere sanguinem manare, conversus ad suos adulatorem, sic eos affatus est: & an vobis hic ater sanguis, qui profluit ex hac plaga, videatur esse sanguis Dei, vel hominis mortalis? Dum Imperator rhedâ aureâ vestitus Victor urbem intraret, eodem curru vehebatur quidam servus, qui ad ingressum cujuslibet plateæ vociferabatur: *Memento te esse hominem*, ac si dixisset; illi fatui te vocant Cæsarem, & dicunt te esse Deum terrestrem; sed scias te re ipsa non secus ac alios esse miserum, & terrenum hominem.

Abbas

Abbas, qui vitam S Bernardi confcripsit, refert, quod dum Sanctus miracula patrare inciperet, ejus avunculus, & frater jugiter eum infestarent, ejus temeritatem accusarint, quod auderet patrare miracula, & ita cor ejus cruciarunt, ut ei lachrymas excusserint, & pudore ac confusione eum suffuderint. Interim Historia observat, Deum hos excitasse, ut sanctum Abbatem intra limites modestiæ continerent. Hoc itaque Deus præterdidit, dum Abbati probo dat aliquem Monachum dissolutum; sicut Angelum Satanæ dedit S. Paulo post ejus miras extases, & raptus usque ad tertium cælum, ut eum humiliaret, & ad suum nihilum revocaret.

VI. Religiosi boni, & probi magis quidem profunt Religioni; sed discoli magis profunt Abbati, aliisque Monachis. Hi discoli sunt tineæ, quæ arrodendo destrunt pannum, & lacerant nodos, quo deformatur. Sunt limæ, quæ poliunt cor, sunt leones, qui custodiunt Danielem; sunt Semei, qui maledicunt David, ut à Deo majoribus benedictionibus repleatur. En verba aurea S. Bernardi meritò ponderanda:

randa : *Elige ergo* (inquit Epistola 73. ad
Abbatem Funiacem Reinaldum) *quos eli-*
gas, aut qui gravando juvant, aut qui juvando
gravant; quantum gravaris, tantum lucraris,
in quantum juvaris, tua premia minuis. Illi,
qui te exagitant, vexant, coram Deo tibi
sunt valde utiles, & majus bonum tibi con-
ferunt, quàm omnes alij ex Monasterio.
Prælati impatientes, & valde imperfecti
nunquam pacantur, nec quiescunt, donec
amoveantur hæc maligna capita, iisque
amotis se miracula putant patratu-
ros. Verùm re ipsâ hoc est maxima impotentia
animi, & virtutis, & grandis infidelitas.
Deus illum inquietum subditum tibi assi-
gnavit, velut Angelum Custodem tuarum
virtutum, & velut phannacum præservati-
vum, valde necessarium. Quomodo ergo
tu velis eum è domo ejicere? Dum servi
David vellent abigere, & occidere Semei,
David sese opposuit, eumque defendit di-
cens : eum agere relinquerent; an vos sci-
atis Deum non disposuisse, ut his conviciis
me laceret, ut dum ego eum humiliter suf-
fero, ejus infinita bonitas mihi sit bene-
dictura, & me pristinæ felicitati resti-
tutura?

G

tutura?

tutura? Os quod evomit has injurias, plura bona mihi conferet, quam omnes illi, qui me honorant, & mille elogiis me cumulant.

VII. Probi tuâ operâ non indigent; absque te rectâ ambulabunt, ex se perfectè præceptis regulæ satisfaciunt, & quilibet sibi ipsi Prælatus est. Tu in nihilo iis servis; quinimò ipsi portant, & supportant tuas imperfectiones, & sanctitate suæ vitæ te consolantur; non magis indigent Prælato, quàm facellum Pontificium, in quo nemo designat modulos, nec increpat alios, aut dissonantiam corrigit; cum omnes sint Magistri, & quilibet ex se pauset, & intonet; Indiget Phonaſco, ita ut mutus Phonaſcum agere posset. Non absimiliter inter probos Religiosos Abbas non est oppidò necessarius; nam quilibet facit, quod suum est. Ut ergo dicam, quod res est; Prælati instituti sunt pro imperfectis, quos Deus tibi dedit. Prælatus es imperfectorum. In hunc finem S. Petro non fuerunt apposita fercula Angelorum, Sanctorum, electuaria saccharata Paradisi, sed Dracones, Tigres, Leopardi, dicendo: *Occide Petre, & manduca. Occide imper-*
ctio-

ctiones tuorum subditorum; allabora ut necentur monstra passionum eorum, & postea ea devora, & calore paternæ charitatis digere. In hoc Petre, eris meus Vicarius, & verus Pastor meorum ovium.

VIII. Et an non sit magna simplicitas velle à nobis abigere subjectum generosiorum actionum, quas elicere possumus, & materia nostrorum gloriosiorum triumphorum? Venite inquit Sponsus, & coronabimini draconibus, leonibus, monstris, quæ commorantur in asperioribus, & abditioribus montibus. Et cur non potius eos coronat stellis? Cur eos non ornat sole? Cur eorum pedibus non substernit lunam? Hoc quidem foret magis splendidum, & pomposum, sed illud est magis utile, & proficuum. Non absimiliter valde gloriosum est S. Abbati, quod similia capita regat. Sed hi dracones conversi in soles, & in nobilissimum diadema quadam die erunt ejus opulentissima, & pretiosissima corona. Mei Sacerdotes, inquit Deus in Levitico, comedent peccata populi. Et cur potius non eos cibos virtutibus, & condimentis perfectionum earundem? Vera charitas non consistit in amore, &

regimine bonorum; nam hoc potest facere infans, sed in supportatione, & regimine imperfectorum, & capitoforum. In hoc Prælatus debet ostendere fidelitatem sui cordis; in hoc propriè elucescit, quod sit verus filius Dei, verus Abbas, verus Superior: *Benefacite iis, qui oderunt vos, ut sitis Filii Dei.* Si benefaciatis iis, qui vobis malefaciunt, ostendetis vos esse veros Filios Dei. Reliqua, inquit S. Thomas, subjacent dicteriis, conviciis, murmurationibus; nam si benefacias bonis, hoc etiam faciunt Turcæ, & ipsimet barbari amant illos, à quibus amantur; nam aliàs essent Tigres, & Leones. Et unde scias, quod dum benefacis bonis, id non proveniat ab inclinatione naturæ, sympathia, aliquo occulto commodo, ab eorum meritis, vel aliquo respectu humano; ita ut coram Deo nihil, vel parum merearis? Verùm à solo Deo, qui ut jubet, venit, ut quis malis benefaciat; ideoque meritum est perfectum, securum, expers omnis commodi, omninò purum, & integrum. Porrò hoc Deus præ tendit, dum tibi subjicit tot maligna, & inquieta capita.

IX. Dum

IX. Dum Deus vellet assignare causam Moyfi, suoque populo, cur eos inter brachia, & pedes tot Jebusæorum conjecisset, hanc unicam assignavit dicens se id fecisse, ut eorum amorem experiretur. *Tentat vos Deus, ut sciat utrum diligatis eum ex toto corde vestro.* Dicitis quod eum sincerè ametis, sed ille immittit hos Jebusæos, ut videat, num verum dicatis. Quod si re ipsâ Deum ametis, etiam amabitis hos perversos. Quod si hos non ametis certi estote, quod multò minus Deum ametis, quamvis contrarium videatur; nam illudimini, & vestrâ impatientiam palpatis, vobisque blandimini. Vos vestram impatientiam coloratis zelo, & desiderio, ut exactè observetur Regula; sed in veritate Regulam destruitis; Experimenti paulisper, & urgete ejus observantiam, per amorem & patientiam, nec sub quocunque prætextu ab hoc desistite, quod si hoc non faciatis candidè fateamini vos exigua virtute præditos esse.

X. Verùm enim verò replicabitis: omnes alij sunt Angeli, & Conventus sine illis discipulis Paradisus foret. O sanctam simplicitatem,

tatem, & verum amorē proprium! An credatis, inquit S. Augustinus, si hoc foret melius, Deum id non facturum fuisse? Quinquaginta Angeli, quibus præes, simul sumpti non tantum profunt, quantum prodest ille miser homo, qui adeo te vexat. Erit forsā quadam die major sanctus totius tuæ ædis. Et an non perpendas, quod omnia, quæ facit, non proveniant ex malitia, sed ex prava inclinatione naturæ? An non recogites Saulum ex perversissimo Pharisæo evasisse in primarium Apostolū Christi, & forsā illum miserum plus laborare, plus mereri, ut faciat illa pauca opera, quæ facit, quàm laborēt, & mereantur omnes illi Angeli, qui nullum laborem adhibent, ut bene operentur, & sancti fiant? Tandē esto sibi non multū boni operetur, tibi forsā plus boni operatur, quàm omnes alii simul.

XI. Quamvis haberes omnia talenta mundi, si non habeas donum Spiritus Sancti, & virtutem sufferendi indiscretionem aliorum, nihil facies, quod valeat, nec eris aptus, ut sis Superior, & conferas cum hominibus. Seneca libro de Beneficiis quadam die dicebat: *Non est magnum beneficium dare, & perdere, hoc magnum est, perdere, & dare.*

dare. Benefacere bonis non est res magna, & difficilis. Verum benefacere ingratum, indubitanter res est ardua, nemoque negare potest, quin hoc sit difficillimum. Perdere omnia beneficia absque eo, quod is cui illa præstitisti, vel minimam gratiam rependat; quinimò ea in partem sinistram interpretetur, & mala pro bonis referat, immò & ulterius magno gustu novis beneficiis cumules, hoc verè est animi regii, & divini; & est illud, quod inquit S. Gregorius: Quod inter Divina divinissimum sit alios gubernare, nec tamen à regimine desistere. Fateor hoc esse difficile; sed pariter fateri debeo, hoc esse lapidem Lydium boni Superioris, apicem meriti, cotem veræ charitatis, modum faciendi aliquem totum Apostolicum. S. Ignatius anceps hærebat, num deberet fundare Societatem, vel intrare Religionem relaxatã, ut supportando abusus invictã patientiã, eam reformare, pristinoq; vigori restituere possit. Tanti faciebat charitatem, quæ omnia suffert, omnia sustinet, omnia sperat, nec unquam fatigatur, & sistit.

XII. Concludo igitur, & dico juxta mentem S. Augustini, ad conservationẽ Communi-

munitatis exigi, ut in ea semper sit aliquis, qui Prælatum exerceat, & vexet. Sponsus
 Cant. 8. in Canticis dicit: *Surge Aquilo, veni Auster, perfla hortum meum, & fluent aromata.* Agendum profili aquilo, & vite Favonij, & quantum potestis, meis hortis nocete; nam fragrantio- rem odorem spirabunt. Et cur accersit Aquilonem, qui flores arefacit, omnia corrumpit, & destruit? Dicere voluit, sanctitatem Superioris nunquam florescere, nunquam emittere fragrantiam conspicuarum virtutum, nisi exerceatur ab Aquilone alicujus linguæ murmuratricis, quæ suis maledicentiis, & dicacitate mortificat virtutes eorum, quos perstringit. Discolus itaque subditus præbet ansam, & modum superiori, si hic velit, acquirendi. 1. Humilitatem valde solidam. 2. Charitatem valde puram. 3. Magnanimitatem, regiam. 4. Patientiam invictam. 5. Clarissimam cognitionem priorum defectuum. 6. Purissimum, & sublimissimum meritum. 7. Intentionem valde rectam. 8. Virtutem ab omni concupiscentia liberam, & quæ nullum præmium expectat. 9. Mansuetudinem Jesu Christi. 10. Conformitatem

tem aptatissimam cum voluntate Dei. 11. Modum nil aliud quærendi, nisi Deum. 12. eum æquè reperiendi in bonis, quàm malis: immò faciliùs in malis quàm bonis. 13. acquirendi Dominum suarum passionum. 14. Evadendi in virum Apostolicū. 15. Cor secundum cor Dei, quod libenter cooperatur cum omnibus ejus dispositionibus, & quidem non rarò cum jactura propriarū satisfactionum. 16. Tandem supportatio levium defectuum eorum, qui graviores in superioribus sustinent, est medium, quo quis in cælo magnus efficitur sanctus. Hęc est regula perfectionis: *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi.*

Et sanè hunc brevem discursum non possum conventius sigillare, quàm hac aureâ sententiâ Thomæ à Kempis: *Beatus qui pro contrariantibus sibi libenter orat, & ex corde culpas indulget, & faciliùs miseretur, quàm irascitur.* Quod si discoli hoc non mereantur, Christus hoc promeritus est. Et an hoc deneges Christo, qui amore sui Patris, bonitate sui cordis, pretioso suo sanguine, pro præmio & mercede eorum, quæ ipse pro nobis gessit, hoc flagitat? Quotidie vobis aliquem ignoscit defectum, meritò

Thom.
à Kemp
lib. 1.
cap. 24

itaque amore ejus sustinetis defectus vestrorum confratrum, & occasionem illos supportandi magnam aestimatis, ut testemini Christo, quod tenerè ametis omne id, quod vobis commendat, & illos, quos vestro imperio subjecit.

CAPUT OCTAVUM.

Exprimitur idea boni Prælati in persona sanctissimi, & Illustrissimi Episcopi Genevensis.

Profectò nostro ævo difficulter invenimus ideam ditiolem, faciliorem iinitatu vitâ S. Francisci Salesii Episcopi Genevensis. Et quidem primò dicebat id, quod ego per transennam tetigi, nullum quasi extitisse, quàm Deum, & ipsum, qui amarat pauperes peccatores, eorumq; defectus sustinuerat. En ergo quædam delineamenta ejus regiminis, en quasdam regulas, quas sequebatur.

I. Et quidem ante omnia jocando dicebat, se esse omnipotentem, & quidquid vellet, se posse facere; nam ex una parte nil aliud volebat, quàm quod vellet Deus; ex altera